

H.Cavit ERDOĞAN

Sayıştay 4. Daire Üyesi - E. Mülkiye Başmüfettişi

İçişleri Bakanı Sayın Muammer GÜLER'e

Açık Mektup

Sayın Bakanım, öncelikle yeni görevinizin; size başkanlığımıza ve ülkemize hayırlı olması dileği ile tebrik ve saygılarımı sunuyorum.

Bu mektubumu daha önce selefiniz sayın İdris Naim ŞAHİN beyefendiye yazmıştım. İdarecinin sesi dergisinin temmuz-ağustos 2011 gün ve 146. Sayılı nüshasında yayımlanmaya değer bulunarak yayımlandı. Ümit ederim ki bir üçüncü bakanımıza yazmak ihtiyacı doğsa da aynı konuları içermeyen bir mektup olur.

Sayın Bakanım, sağ olsun İdris Naim ŞAHİN bakanımız yoğun mesaisi içinde ve özellikle 666 sayılı khk. İle bir takım sorunları çözdü. Ancak size bıraktıkları da oldu. Bu nedenle bir çok kısmı eski mektubumla bire bir aynı kelimelerle, cümleler ile bu mektubumla hatırlatılması gerekenler ile meslek kamuoyu önünde huzurunuzu işgal edeceğim.

Selefiniz gibi bir süreliğine ayrıldığınız bakanlığımıza dönüşünüz, meslek camiasında büyük bir memnuniyete ve bununla birlikte bir takım beklentilere de sebep olduğunu sizlerde farketmişsinizdir. Ne de olsa bakanlığın evrak memurluğundan başlayan ve hemen her kademisini ilmek ilmek işleyerek buraya gelmiş bir meslek mensubusunuz ve siz her mülki idare amirinin adeta Muammer Abisisiniz.

Sayın Bakanım, öncelikle eşdeğer nitelikteki görevliler ile özlük haklarındaki iyileştirmeler, ne yaparsanız yapın kısa sürede meslek mensupları aleyhine gelişim göstermektedir. Çünkü tüm düzenlemeler kalıcı olmaktan uzak

adeta günü savma adına yapılmış düzenlemelerden öteye gitmiyor. 2006 Yılında yapılan iyileştirmeye rağmen, mülki idarenin bugün geldiği nokta açık örnektir.

Yargı sınıfında olduğu üzere 1.Sınıf mülki idare amirliği ihdası kanunlaşmış olmasına rağmen eşdeğer meslek gurupları ile aleyhteki farkın kapanması mümkün olmamıştır. Emsal alınan yargıda birinci sınıfa ayrılan bir yargı mensubunun ek göstergesi 7600 iken (bu rakkam bakanlık müsteşarlarına verilen ek göstergeye eşittir) mülki idare amirleri için 5800 olarak kabulü mümkün değildir. 7600'den vaz geçtik 6400'e razı iken üzülmek ifade ediyorum ki; bu güne kadar bu hususta müsbet bir talep ve takibin yapıldığına da tanıklık edemedik.

Aynı ocaktan yetişmiş olmamızdan aldığım cesaretle ve hele bakanlıktan ayrılmış biri olarak bunları size rahatlıkla yazabiliyorum. Şayet ben de bugün Bakanlığımız çatısı altında herhangi bir göreve devam ediyor olsa idim bu satırları kolayca yazamazdım. Çünkü orada beklentiler çok farklı. Aman kimseyi kızdırmayayım düşüncesi, haklı taleplerin bile bastırılması sonucunu doğuruyor. Bilmem haksız mıyım?

Bugün mensubu olduğunuz partinin, kamuoyundan gördüğü teveccühte mülki idarenin payını görmemezlikten gelmek vefasızlık olur diye düşünüyorum. Kamuoyunda takdir gören duble yollar, sosyal yardımlaşma vakıflarının faaliyetleri, köydes, beldes gibi sayısı daha uzatılabilecek birçok icraatta mülki idare amirlerinin alın teri ve emeğinin bulunduğu yadsınabilir mi? Sosyal

ekonomik her faaliyetin itici ve çekici gücü halindeki mülki idare amirleri şimdide çözüm ve barış projesi ile ortaya konan sürecin de adeta omuzlarına yüklendiği bir meslek gurubunun üyeleridirler.

O halde öncelikle valilik unvanını alamadan emekli olan meslek mensuplarının durumuna göz atmakta yarar vardır. Her mülki idare amirinin gönlünde vali olmak hedefi vardır. Bu ayıp da değildir. Böyle bir arzu ve hayalin olumsuz taraflarından ziyade, mesleğe kattığı dinamizm yönüyle ele alınmalıdır. Ben de 27 yıl işleri bakanlığının değişik kademelerinde görev yaparken hayalimdeki projelerimi hayata geçirmek için valilik arzusu ve beklentisi içinde oldum. Ah bir vali olsam da bu iş nasıl yapılıyor bir göstersem, şeklinde havalara az gir-medim. Ama bu herkese nasip olmuyor.

1. Sınıfa ayrılan mülki idare amirlerine 6400 ek gösterge verilmesi hem meslek mensuplarının gelecek endişesini ortadan kaldıracak ve hem de valilik taleplerinde sizi rahatlatacak bir argüman da olacaktır. Hali hazırda üst kurullarda çalışanlara verilen özlük hakları incelendiğinde bunun çok mütevazı bir talep olduğu görülecektir. Enerji Piyasasını Denetleme Kurulunda herhangi bir kıstasa dayanılmaksızın atanan üye danışmanlarına bile 7000 ek gösterge veriliyor olması çarpıcı bir emsaldir.

Sayın Bakanım, daha yeni geldim, önümüzde uzunca bir zaman var, hele şu gezi parkı olaylarını halledelim, çözüm, açılım, barış gibi çeşitli adlarla önümüzde duran süreç yoluna girsin, mesleki sorunları ileride hallederiz diye düşünüyorsanız bu çok yanlış olur. Bugün oturduğunuz koltuk dile gelse de konuşsa; bu bakanlıktan kimler geldi, kimler geçti, vakti ve vadesi dolduğunda siz de hayırlısı ile bu koltuktan kalkacaksınız. O halde geriye baktığınızda eser görmek istiyor ve unutulmazlar arasında yerinizi almak istiyorsanız bu iyi bir fırsat olacaktır. Meslektensiniz, parti ve kabinde önemli bir ağırlığınız ve gücünüz var, bunu iyi değerlendirmek için öyle çok uzun bir zaman da gerek yok. Dünyada durmayan tek şey zaman.. Öyle bir hızla geçiyor ki! ... Kaldı ki bu sorunlu süreçte yine rolün mülki idareye biçildiğini görüyoruz. Yani bu süreç bu cefakar kadronun gayretleri ile bir yere varacak.

Sayın Bakanım, sizin bu göreve gelmenizden önce selefimiz İdris Naim ŞAHİN bakanımızın görevde olduğu sırada yapılan düzenlemeler ile çok geç te olsa, valilerimize 7600 ek göstergenin verilmesi yanında kırmızı diplomatik pasaport verilmesi son derece memnuniyet verici olmuştur. Ancak 1. Sınıfa ayrılan mülki idare amirlerine 6400 ek gösterge öngörülmesi hususunda herhangi bir adımın atılmadığını görüyoruz. Hiçbir görev

riski bulunmayan içinde bulunduğum sayıştay denetçisi 1. Sınıfa ayrıldığında aldığı ek göstergesi 7600 (müsteşar, vali ek göstergesine denk) olurken bu kadar risk taşıyan mülki idare amirlerine 7600 den vazgeçtik 6400 ün verilmemesini anlatmak ve anlamak kolay değil.

Mesleği ilgilendiren bir çok yasa çıktı ve yürürlüğe girdi. Bu yasalarla birçok haklar verilirken birçok hatalı redaksiyonlar sebebiyle mülki idare amirleri sayıştay tarafından yaptırılan denetimler sonucu sorgulara savunma yazmakla, hatta yargı yollarında hak arama yoluna gitmek zorunda kaldıklarından enerjilerini ve zamanlarını bu yollarda tüketmekye zorlandılar. Hele hele konunun parasal olması meslek mensupları için işin en sıkıcı yanı idi. Mülki idare mesleğinin parasal konuları telafuz dahi etmekten hiç de haz almadığı genel kabul gören bir olgu olduğu malumlarıdır. Bu hususların da büyük bir bölümü sayın ŞAHİN'in görev yaptığı dönemde torba kanunlara konulan ifadelerle çözüme kavuşturuldu.

Mülki idare mesleği para için yapılmaz lafları artık karın doyurmuyor. Elbetteki manevi tatmini en yüksek bir iki kariyer meslekten birinin mülki idare amirliği mesleği olduğuna kimsenin şüphesi yoktur. Ancak yeni neslin meslek tercihinde mali koşulları, yurt dışı imkanlarını en önde gözeterek yolunu çizdiği gerçeği de ortadadır.

Sayın Bakanım meslek disiplini, ciddiyeti ve onuru açısından önemli bulduğum bir değişiklik te; 26.03.2002 Tarih ve 4748 sayılı kanunun 1. Maddesi ile iller idaresi kanununun 29. Maddesine eklenen bir fıkra ile yapılmıştır.

Yapılan bu değişiklikle ilçede görevli hemen her daire müdürünün vekalet edebildiği bir konumdan meslek kurtarılmış bir çok kez de bu vekalet sebebiyle birimler ve birim amirleri arasında gizli-açık sürtüşmelerinde önüne geçilmiştir. Çok geriye gitmeden hatırlarsak, 2002 yılından önce atandığınız ilçeye gittiğinizde, emniyet amiri, başkomiseri, jandarma komutanı, yazı işleri, milli eğitim, ilçe tarım, mal müdürü, sağlık gurup başkanının "ben kaymakam vekili iken" diyerek söze başladıklarını unutmamışızdır. Polis teşkilatına vekalet bırakıldığında, jandarmanın tavır alması veya tersi durumda polis teşkilatının aldığı tavır ve çekişme hafızalarımızdaki yerini henüz terketmiş değil.

Yapılan düzenleme ile sağlık, izin veya emeklilik benzeri sebeplerden biri ile boş bulunan ilçelere; kaymakam adayı, yakın ilçe kaymakamı veya vali yardımcılarının vekaleten görevi yürütme zorunluluğu getirilmiştir. Buradaki sorun da bir vali yardımcısının veya kaymakamın asaleten görev yaptığı il veya ilçenin yanı sıra, bir veya

birden çok ilçeye vekalet ettiği durumda; diğer ilçe hatta ilçelerden vekalet ücreti alıp alamayacağı hususudur. Yani düzenlemenin mali boyutu muğlak kalınca, farklı farklı uygulamalara rastlanılmaktadır. Meslek mensuplarının vekalet ettikleri ilçelerdeki üstlendikleri ilave risk ve sorumlulukları dikkate alındığında uygulamanın, Anayasamızın 18. Maddesi ile getirilen angarya yasağı karşısındaki yeri nasıl izah edilecektir. Özellikle doğu ve güneydoğuda bir mülki amirin birden çok ilçede görevlendirilmesi durumunda seyahat zorlukları karşısında vekalet ücretinin veya bir harcırahın ödenmesi gerekliliğini icap ettirmektedir.

Dolayısı ile meslek mensuplarının, birden çok yere vekalet etmeleri halinde mali haklarının neler olduğunun da açıklığa kavuşturulması zarureti vardır. Yoksa yukarıda sayılan hususlar nedeniyle Sayıştay denetim ve yargısı nazarında meslek mensuplarının hiç hak etmedikleri olumsuz imajın düzeltilmesi mümkün olmayacaktır.

Saygıdeğer Bakanım, bu arada alet çalışır el övünür atasözünden hareketle bakanlığımız merkez teşkilatı ile valilik ve kaymakamlık birimlerinde mesleğimizin yüz akı genel idari hizmetler sınıfındaki amir/memur pozisyonunda çalışanların da içinde bulundukları çıkmaza değinmek gerekir. Bendeniz türk idareciler derneği yönetim kurulunda görev yaptığım dönemde 1700 sayılı dahiliye memurları kanununda yapılan iyileştirme çalışmaları içinde bu mensuplarımız da vardı. Ancak o günkü bakanlık bürokrasisi ile derneğimizin gücü buna yetmedi. O tarihteki Bakanımız olsun Müsteşarlarımız olsun daha sonra düzeltiriz diye söz verdiler ama bunlar birer vaatten öteye gidemedi. Bugün hemen hemen bütün Bakanlık ve taşra teşkilatlarında görev yapan personele bir biçimde ek ödeme yapılarak bunların tatminleri sağlanırken içişleri bakanlığı ve taşra teşkilatı için bu arzu edilen seviyede sağlanamamıştır.

Sayın bakanım, bununlada sınırlı değil talepler; Özellikle Belediye kanunu ile Özel İdare Kanunlarında büyükşehir belediyeleri ile büyükşehir belediyesi bulunan İl Özel İderelerinde çalışan genel sekreter ve genel sekreter yardımcılar ile daire başkanlarına tanınan mali haklarda bazen yoruma açık bazen de redaksiyon hatası olarak gördüğüm çelişkiler ile açıklığa kavuşturulması gereken hususlar söz konusu.

Büyükşehir Belediye Kanununun 21. Maddesi: “....Genel sekreter kadrosuna atananlar, genel idare hizmeti sınıfına dahil bakanlık genel müdürleri, genel sekreter yardımcısı kadrosuna atananlar ise bakanlık bağımsız daire başkanları için ilgili mevzuatında öngörülen tüm haklardan aynen yararlanırlar.

Büyükşehir belediyesi 1. Hukuk müşaviri ve daire başkanları, bağlı genel müdürlüklerin daire başkanlarının yararlandığı makam ve görev tazminatından aynen yararlanırlar....” Hükmüne yer vermiştir. Bu hüküm ilde farklı uygulamaları beraberinde getirmiş ve her denetim sonucunda yapılan hatalı uygulamaların yargı raporlarına konu edilmesi sonucunda sayıştay yargı dairelerinde yargılanması gerekmiştir.

Çünkü bazı belediyeler genel idare hizmetleri sınıfındaki genel müdürü olarak Maliye Bakanlığını emsal alırken bazıları Sanayi ve Ticaret Bakanlığını emsal alarak ilgili mevzuatında öngörülen tüm haklardan aynen yararlanırlar ifadesine dayanarak özel yasalarından kaynaklandığı açık olan; örneğin, vergi usul kanunu ek madde 13 uyarınca vergi toplamadan kaynaklanan ve Maliye Bakanınca belirlenen ödeneğini alan maliye bakanlığındaki bir genel müdürün, veya 635 sayılı bilim sanayi ve teknoloji bakanlığı teşkilat ve görevleri hakkında k.H.K nin 32. Maddesi hükmü uyarınca adı geçen bakanlıkta çalışanlara ödenen ödeneği alan bu bakanlıktaki bir genel müdürün emsal alınarak farklı uygulamalar yapılmakta olduğu görülmektedir.

Genel sekreterlerin hangi bakanlıktaki, hangi genel müdürünün aldığı hangi hakları kapsadığı sarahaten düzenlenmelidir. Ya da, bu husustaki tereddütleri gidermeye yönelik olarak maliye bakanlığı(bütçe ve mali kontrol genel müdürlüğü) tarafından içişleri bakanlığına gönderilen 31.09.2007 Tarih ve 16890 sayılı genelgenin uygulanmasının kesin bir emirle sağlanmalıdır.

Büyükşehir Belediyesi Kanununda genel sekreter yardımcılar ve daire başkanları için yapılan bu düzenlemeye karşın il özel idaresi kanununda aynı husus 36. Madde- nin 5. Fıkrasında: “ genel sekreter kadrosuna atananlar, büyükşehir belediyesi bulunan illerde genel idari hizmetleri sınıfına dahil bakanlık genel müdürü, diğer illerde ise genel idari hizmetler sınıfına dahil müstakil daire başkanı için ilgili mevzuatında öngörülen tüm haklardan aynen yararlanırlar.....” Şeklinde düzenlenmiştir. Görüldüğü üzere büyükşehir belediyelerinin bulunduğu il özel idarelerindeki genel sekreter yardımcılar ile daire başkanları için bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu durum kıyas yolu ile uygulanmakta, ancak denetçilerce kabul görmediğinden uygulamanın kamu zararı doğurduğu gerekçesiyle yargı raporlarına yansıtılmaktadır.

Bir önemli husus ta belediye kanununun 49. Maddesi uyarınca kadrosu bakanlığımızda kalmak kaydı ile alınan Bakanlık Onayı üzerine belediyelerin genel sekreterlik, genel sekreter yardımcılığı, daire başkanlığı gibi

üst düzey kadrolarına yapılan görevlendirmeler sonucu bu görevlere yapılan ödemelerde yaşanan sorunlardır.

Malumlarınız olduğu üzere 03.07.2005 Tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49. Maddesinin 6 ncı fıkrasında " ...kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, belediye başkanının talebi, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle , belediyelerin birim müdürü ve üstü yönetici kadrolarında geçici olarak görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirmelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinin (b) fıkrasında öngörülen şartlar dikkate alınır. Belediyelerde bu şekilde istihdam edilen personel kurumlarından izinli sayılırlar. Bu personelin görevlendirildikleri süre zarfındaki, görevlendirildikleri kadroya ait her türlü malî hakları ile kurumları tarafından karşılanması gereken sosyal güvenlik ve benzeri diğer hakları belediye tarafından ödenir. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır ve terfi haklarını kazananlar başkaca bir işleme lüzum kalmaksızın terfi ettirilirler. Bu şekilde görevlendirilenler, görevlendirme süresinin sona ermesinden itibaren onbeş gün içerisinde yazılı olarak kurumlarına başvurmaları hâlinde en geç bir ay içerisinde kadrolarına veya müktesebine uygun başka bir kadroya atanırlar..." denilmek suretiyle kanunun bu madde hükmüne göre görevlendirilen personele görevlendirildikleri kadroya ait mali hakların ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Oysa uygulamada madde hükmünde yer alan "...görevlendirildikleri kadroya ait her türlü malî hakları ile kurumları tarafından karşılanması gereken sosyal güvenlik ve benzeri diğer hakları belediye tarafından ödenir..." Hükümü farklı bir yoruma tabi tutularak atanan mülki idare amiri (vali yardımcısı veya kaymakam) nin mülki görevde aldığı kazanılmış hak aylığında doğacak eksilmenin de belediyece ödemesi gerektiği şeklinde uygulanmaktadır. Halbuki Sayıştay Dairelerinin ve Temyiz Kurulunun yerleşmiş kararları benzeri haklardan kasıtın doğum, evlenme, ölüm yardımı gibi unsurlar olduğu yönündedir ve bu gerekçeler ile yapılan ödemelere tazmin ve onama kararı verilmektedir.

Diğer yandan bakıldığında bu düzenleme ile mahalli idarelerdeki nitelikli üst yönetici eksikliğinin giderilmesinin amaçlandığı görülmekte; ancak görevlendirilen kadronun görev aylığı ile de gidildiğinde kazanılmış hak aylığının altında bir ücrete rıza gösterilmesinin de hiç bir hakkaniyet kuralı ile bağdaşmadığı açıktır.

Bu hususta sıklıkla çıkan torba yasaların birinde yapılacak bir düzenleme kanun yapıcının amacının tahakku-

kuna zemin hazırlayacak ve daha önemlisi bu görevlere talep sorunu ortadan kalkmış olacak ve sayıştay dairelerinde ve kurullarına savunma hazırlamaktan kurtarılmış olacaklardır.

Yukarıda arz ve izahına çalıştığım ve bir çoğu yasaların yanlış kaleme alınışından kaynaklanan problemlerden dolayı, meslek kamuoyunda Sayıştayın mülki idareye cephe olarak tazmin kararları verildiğine ilişkin var olan kanaatlerinin değişmesi gerekir. Meslek kamuoyu da şunu iyi bilmelidir ki; Sayıştay görevini yerine getirirken yasadan aldığı güce dayanarak bağımsız bir şekilde kararlarını vermektedir. Ancak türkiyenin en önemli dinamiği olan mülki idare mesleğinin hak ve menfaatlerinin de yasalara uygun olması gereğidir. Sonuçta doğan kaosun sebebi; ne Sayıştay ve ne de mülki idare amirlerimizdir. Sebep yaslardaki muradın açık seçik ifade edilmemiş olmasıdır.

Şahsım için bir şey istemiyorum, ama bu güne gelişimde önemi büyük olan, büyük tecrübe ve feyiz aldığım, ekmeğini yediğim, suyunu içtiğim mesleğime ve teşriki mesaide bulunmaktan ve mensubu olmaktan büyük onur duyduğum meslektaşlarıma; bir vefa borcu olarak gördüğüm için hoşgörünüze sığınarak bu satırları kaleme aldım sayın Bakanım. Orası bizim baba evimiz gibidir. Olayı bir de Sayıştay cephesinden gören birisi olarak yazmamazlık edemedim. Çünkü mülki amirlerin mali konularda, kanunların yazımından kaynaklanan sebeplerle de olsa; yargının öznesi olması, başta biz mülki idare kökenli Sayıştay üyelerini olmak üzere kararlarda imzası bulunan tüm Sayıştay üyelerini ziyadesiyle üzmektedir.

Sayın Bakanım; içişleri bakanının elbetteki tek görevi, personelinin özlük haklarını iyileştirmek değildir. Hatta belki içinde bulunduğumuz terör belası ile mücadele gibi asli görevin yanında sözü edilemeyecek kadar basit bir ayrıntıdır benim bu yazdıklarım. Üstelik, morali tam ve gelecek endişesinden uzak bir kadronun icraatlarında, zor çalışma döneminde size büyük bir artı olarak yansıyacağına yürekten inanmaktayım.

Yazmaya çalıştıklarımla; hem Bakanlık teşkilatındaki, hem Sayıştaydaki ve hem de diğer kurumlarda çalışan veya emekli olmuş ülkemizin toplumsal kalkınmasında ciddi emeği ve gayreti olmuş mülki idare amirlerinin hislerine tercüman olmayı amaçladım. Hoşgörünüz lütfen.

Başarılarınızın tanığı olacağıma inancımı belirterek, baki selam ve saygılarımın kabulünü arz ederim.